ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΞΑΒΙΕ ΝΤΕ ΜΟΝΤΕΠΕΝ

ΤΟ ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟ ΧΡΥΣΑΦΙ

ΙΣ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ', ἐφωνόταν ἔξω ἀπὸ τὸ Παρίσι, σὲ μιὰ ἐρημικὴ τοποθεσία, ἕνας βαρὺς καὶ μελαγχολικὸς πύργος, ποὺ ἀνῆρε στὸ μαρκήσιο Ἀλοΐσιο ντὲ Καρνάκ. Ὁ εὐγενὴς αὐτὸς ἀτόγονος μιᾶς παλιᾶς οἰκογενείας τῆς Γαλλίας, ἦταν πολὺ πλούσιος καὶ ζοῦσε στὸν πύργο του μαζὺ μὲ τὸ γυιό του τὸν Ἔντ καὶ τὴν κόρη του τὴ Γερτρούδη.

Τὴν ἐποχὴ ποὺ συνέβη ἡ τραγικὴ περιπέτεια, τὴν ὁποία θὰ σᾶς ἀφηγηθοῦμε, ὁ μαρκήσιος ντὲ Καρνάκ ἦταν ἑξήντα χρονῶν, στεκόταν ὅμως ἀκόμα πολὺ καλά. εἶχε ὅλα τὰ δόντια του καὶ τὸ βλέμμα του διατηροῦσε μιὰ νεανικὴ λάμψη. Οὔτε μιὰ ρυτίδα δὲν αὐλάκωνε τὸ πρόσωπό του. Ἡ γυναῖκα του εἶχε πεθάνει πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια, μὰ αὐτὸς δὲν ἔκανε ποτὲ τὴ σκέψη νὰ ξαναπαντρευτῆ. Ὁ γυιός του ἦταν ἡλικίας σαράντα πέντε χρονῶν καὶ ἡ κόρη του πλησίαζε νὰ κλείση τὰ σαράντα τρία. Εἶχαν μείνει ὅμως ἀνύπαντροι καὶ οἱ δύο.

Ὁ Ἀλοΐσιος ντὲ Καρνάκ εἶχε βγάλει ὄνομα ἀνθρώπου τρομερὰ φιλάργυρου. Κανεὶς δὲν ἤξερε ποῦ τοποθετοῦσε τὰ μεγάλα εἰσοδήματά του. Ποτὲ δὲν ἔκανε λόγο στὰ παιδιά του γιὰ τὴ χρηματικὴ περιουσία του. Μιὰ γρηᾶ μαγειρισσα κ' ἕνας γέρος ὑπηρέτης, ποὺ ὑπέφερε ἀπὸ ἀρθριτικα, ἦταν ὅλο-ὅλο τὸ προσωπικὸ τοῦ πύργου. Ὁ μαρκήσιος ἦταν τόσο φιλάργυρος, ὥστε διέταξε νὰ μαγειρεύουν κρέας μονάχα μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα. Τὰ παιδιά του καὶ οἱ ὑπηρέτες ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ πλαγιάζουν νωρὶς κάθε βράδυ, γιὰ νὰ μὴ καίνε λάδι ἢ κερί. Κάθε δυὸ χρόνια μονάχα τοὺς ἔδινε λεπτὰ γιὰ ν' ἀγοράσουν ροῦχα. Καὶ τοὺς συμβούλευε κάθε τόσο νὰ μὴ κάνουν μακρινοὺς περιπάτους, γιὰ νὰ μὴ χαλάνε τὰ παπούτσια τους...

Ὡστόσο, μιὰ μέρα, ὁ μαρκήσιος ἀποφάσισε νὰ κάνη μιὰ σπατάλη ποὺ ξάφνιασε ὅλους ἐκείνους ποὺ τὸν ἤξεραν καλά.

Πλήρωσε καὶ χτίσανε στὸ πάρκο, κοντὰ στὸν πύργο, ἕνα μικρὸ σπίτι μὲ θολωτὴ εἴσοδο. Ὁ μαρκήσιος μάλιστα εἶπε στοὺς χτίστες νὰ δώσουν ἰδιαίτερη προσοχὴ στὴν πόρτα. Τὴν ἤθελε τόσο γερή, ὥστε νὰ μὴ μπορῆ κανεὶς νὰ τὴν σπάση.

Ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ ἑτοιμάστηκε τὸ σπίτι αὐτό, ὁ μαρκήσιος πήγαινε κάθε βράδυ ἐκεῖ, ἄνοιγε τὴν πόρτα μ' ἕνα μεγάλο κλειδί, ποὺ τὸ εἶχε πάντα ἐπάνω του καὶ περνοῦσε συχνὰ ὁλόκληρη τὴ νύχτα ἐκεῖ μέσα.

Κανεὶς δὲν ἤξερε τί ἔκανε ὁ μαρκήσιος σ' αὐτὸ τὸ σπίτι. Κανεὶς δὲν ἤξερε μὲ τί εἴδους μυστικὲς ἀσχολίες καταγινόταν.

Τὰ παιδιά του, τρομοκρατημένα ἀπ' τὸν αὐταρχικὸ χαρακτῆρα του, δὲν τόλμησαν ποτὲ νὰ τοῦ ἀπευθύνουν σχετικὰ κομμὰ ἐρώτησι. Μὰ οἱ γείτονες προσέξανε, ὅτι συχνὰ ἔβγαιναν φλόγες ἀπὸ τὴν καμινάδα τοῦ σπιτιοῦ, ἐνῶ συγχρόνως σκορπιζόταν στὸν ἀέρα μιὰ δυνατὴ μυρωδιὰ θειαφιοῦ, ποὺ δηλητηριάζε τὴν ἀτμόσφαιρα...

Ἀπ' ὅλα αὐτά, ἔβγαλαν τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ ἰδιότροπος μαρκήσιος θὰ καταγινόταν μὲ τὴν ἀλχημεία καὶ τὴ μαύρη μαγεία, καὶ ὅτι, ἀσφαλῶς, θὰ ἔφτειαχνε χρυσάφι μέσα στὸ μυστηριώδες ἐκεῖνο σπίτι. Καὶ ἐπειδὴ τὴν ἱκανότητα αὐτὴ τὴν ἀποκτοῦσανε μονάχα κεῖνοι ποὺ πωλοῦσανε τὴν ψυχή τους στὸ διάβολο, δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία, ὅτι καὶ ὁ ντὲ Καρνάκ θὰ εἶχε συμμαχήσει μὲ τὸν διάβολο...

Ἡ ὑπόνοια αὐτὴ τῶν γειτόνων μετεβλήθη σχεδὸν σὲ βεβαιότητα, ὕστερ' ἀπὸ τὸ ἀκόλουθο περιστατικό:

Μιὰ μέρα, ἕνας ζητιᾶνος πλησίασε τὸ μαρκήσιο στὸ δρόμο καὶ τοῦ εἶπε:

—Δῶσε μου μιὰ ἐλεημοσύνη, καλέ μου ἄρχοντα, γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ!...

Ὁ μαρκήσιος φάνηκε σὰν νὰ ταράχτηκε μόλις ἄκουσε νὰ προφέρουν μπροστά του τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ ὁ πονηρὸς ζητιᾶνος, ποὺ εἶχε ἀκούσει νὰ λέγεται κάτι γιὰ τὸ μαρκήσιο, τὸν πλησίασε περισσότερο καὶ τοῦ εἶπε:

—Δῶσε μου μιὰ ἐλεημοσύνη, καλέ μου ἄρχοντα, γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ διαβόλου!

Ὁ μαρκήσιος χαμογέλασε τότε ἀπὸ εὐχαρίστησι κ' ἔδωσε τοῦ ζητιάνου ἕνα χρυσὸ νόμισμα. Ἐκεῖνος, ἔτρεξε ἀμέσως ν' ἀνακοινώση τὸ περιστατικὸ αὐτὸ σ' ὅλους τοὺς γείτονες, γιὰ νὰ τὸ σχολιάσουν μαζύ...

Ἂν ἡ τρομερὴ αὐτὴ ὑποψία βάραινε κάποιον ἄλλον, θὰ τὸν ἔπαιναν ἀμέσως καὶ θὰ τοῦ ἐπέβαλαν χωρὶς πολλὲς διατυπώσεις τὴν τιμωρία ποὺ περίμενε τοὺς μάγους σὲ κεῖνα τὰ χρόνια—θὰ τὸν ἔκαιγαν δηλαδὴ ζωντανό. Μὰ ὁ μαρκήσιος ἦταν πλούσιος κ' εὐγενής. Εἶχε μεγάλη δύναμι... Κανεὶς δὲν τολμοῦσε νὰ τὸν ἐνοχλήση. Ὅλοι ὅμως λυπόντουσαν τὰ δυστυχισμένα τὰ παιδιά του, ποὺ τὰ καταδίκασε ἡ μοῖρα νὰ ἔχουν ἕνα κολασμένο πατέρα...

Μιὰ νύχτα, οἱ γείτονες ξύπνησαν, ἀκούγοντας δυνατὸ καμπασμὸ ἀλόγου. Καὶ ὅσοι βγήκανε στὸ παράθυρο—παραξενεμένοι γιὰ τὴ νυχτερινὴ αὐτὴ ἱππασία ποὺ τάραζε τὴν ἡσυχία τοῦ ἤρεμου δρόμου τους—εἶδαν ἕνα παράξενο καβαλλάρη, ψηλὸ καὶ ἀδύνατο, νὰ περνᾶ πάνω σ' ἕνα ἄλογο ποὺ ἔβγαζε καπνοὺς ἀπὸ τὰ ρουθούνια του. Ὁ καβαλλάρης αὐτὸς ἦταν τόσο ἰσχνός, ὥστε φαινόνουσαν σχεδὸν τὰ κόκαλα τῶν χεριῶν του. Καὶ τὸ γυμνὸ μέτωπό του ἦταν σημαδεμένο ἀπὸ τὰ ἴχνη τριῶν ματωμένων πληγῶν, ποὺ ἔμοιαζαν μὲ ἀναμμένα κάρβουνα, τοποθετημένα μέσα στὸ κρέας!

Ὅσοι εἶδαν τὸν καβαλλάρη αὐτόν, δὲν μπόρεσαν νὰ μὴ κλείσουν τὰ μάτια τους ἀπὸ τρόμο καὶ ἀηδία...

Ἐκεῖνος τράβηξε γραμμὴ πρὸς τὸν πύργο τοῦ μαρκησίου. Ὁ γέρος ὑπηρέτης, εἰδοποιημένος ἀπὸ τὸν κύριό του, ἄνοιξε ἀμέσως τὴν καγκελλόπορτα τοῦ πάρκου γιὰ νὰ περάση ὁ καβαλλάρης. Μὰ ὅταν εἶδε τὸ μυστηριώδη κεῖνο ἄνθρωπο, ὀπισθοχώρησε τρομαγμένος...

Ὁ Ἀλοΐσιος ντὲ Καρνάκ ὑπεδέχθη τὸν ἄγνωστο μὲ σεβασμὸ καὶ χαρά. Ὅποιος τοὺς παρακολουθοῦσε ἀπὸ μιὰ γωνιά, θ' ἀποροῦσε βλέποντας τὸν περήφανο μαρκήσιο νὰ ὑποκλίνεται στὴ γῆ γιὰ νὰ χαιρετίση ἐκεῖνο τὸν ἄγνωστο, ποὺ φαινότανε βαρὺς καὶ ἀκατάδεχτος.

Σὲ λίγο, ὁ μαρκήσιος ὡδήγησε τὸν ἐπισκέπτη του στὸ ἰδιαίτερο σπιτάκι του, ὅπου ἔμειναν μαζὺ σχεδὸν ὥς τὰ χαράματα. Φεύγοντας ὁ ἄγνωστος, πέταξε στὸ γέρο ὑπηρέτη, ποὺ τὸν βοήθησε ν' ἀνέβη στὸ ἄλογό του, ἕνα χρυσὸ νόμισμα.

Καὶ ὕστερα χάθηκε σὰν καπνός...

Ὁ ὑπηρέτης χάρηκε στὴν ἀρχὴ γιὰ τὸ ἡγεμονικὸ φιλοδώρημα ποὺ τοῦ ἔδωσε ὁ ἄγνωστος. Ὁ κύριός του, βλέπετε, δὲν τὸν εἶχε συνηθίσει σὲ τέτοιες χειρονομίες... Ὕστερα ὅμως ἔκανε τὴ σκέψη ὅτι τὸ δῶρο αὐτὸ ἦταν ἀπὸ ἕνα ἄνθρωπο, ποὺ φαινότανε λιγάκι ὕποπτος. Καὶ ἀποφάσισε νὰ πάη τὸ χρυσὸ νόμισμα σ' ἕνα γνωστό του ἱερέα, γιὰ νὰ τὸ εὐλογήση.

Ὅταν ξημέρωσε, ὁ ὑπηρέτης τοῦ μαρκησίου ἔτρεξε στὴν ἐκκλησία.

Μόλις, ὅμως, ὁ παπᾶς ράντισε μὲ ἁγίασμα τὸ νόμισμα, ὁ χρυσὸς πῆρε φωτιά, σὰν νὰ ἦταν ἀπὸ ξύλο, σκόρπισε καπνὸ—καὶ σὲ λίγο μονάχα μαύρη στάχτη ἔμενε ἀπ' αὐτόν.

Ὁ παπᾶς καὶ ὁ ὑπηρέτης σταυροκοπήθηκαν καὶ κυττάχθηκαν τρομαγμένοι.

—Τὸ χρυσάφι αὐτὸ εἶνε κατασκεύασμα τοῦ διαβόλου! εἶπε τέλος ὁ ἱερεύς. Καὶ ὁ παράξενος καβαλλάρης, ποὺ σοῦ τὸ ἔδωσε, θὰ εἶνε, χωρὶς ἀμφιβολία, ὁ ἴδιος ὁ διάβολος... Δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀφήσετε νὰ ξαναμπῆ στὸ σπίτι σας...

Ὁ ὑπηρέτης γύρισε περίλυπος καὶ μελαγχολικὸς στὸν πύργο. Δὲν εἶπε τίποτα στὰ παιδιὰ τοῦ κυρίου του γιὰ νὰ μὴ τὰ βάλη σ' ἀνησυχία. Μὰ ὅταν, μιὰ νύχτα, εἶδε τὸν καταραμένο κεῖνο καβαλλάρη νὰ χτυπάη καὶ πάλι τὴν πόρτα, δὲν δίστασε πειά. Καί, ἀφοῦ βοήθησε τὸν ἐπισκέπτη νὰ κατέβη ἀπὸ τὸ ἄλογό του, ἔτρεξε καὶ εἰδοποίησε τὸν Ἔντ καὶ τὴ Γερτρούδη...

* * *

Τὰ παιδιὰ τοῦ μαρκησίου ἄλλαξαν χρῶμα ἀπὸ τὸ φόβο τους, ὅταν ἄκουσαν τὸν ὑπηρέτη, στὸν ὁποῖο εἶχαν ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη, νὰ τοὺς λέη ὅτι φιλοξενοῦσαν κείνη τὴ στιγμὴ τὸ διάβολο στὸ σπίτι τους...

—Πρέπει νὰ ποῦμε τοῦ πατέρα ὅτι δὲν εἶνε καλὸ αὐτὸ ποὺ κάνει! εἶπε ἡ Γερτρούδη.

Μὰ πῶς νὰ τοῦ τὸ ποῦν;

Τοὺς εἶχε τρομοκρατημένους τόσο πολύ, ὥστε δὲν τολμούσανε πειὰ νὰ τοῦ φέρουν τὴν παραμικρὴ ἀντίρρησι, οὔτε καὶ νὰ τοῦ δώσουν μιὰ γνώμη. Ὡστόσο, ἡ σκέψις ὅτι κινδυνεύει νὰ κολαστῆ καὶ ἡ δική τους ἡ ψυχή, τοὺς ἔδωσε θάρρος καὶ ἀποφασίζουν. Καὶ εἶπαν στὸν ὑπηρέτη νὰ παρακαλέση τὸν πατέρα τους ν' ἀφήση γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸν ἐπισκέπτη του (οἱ δυὸ ἄντρες δὲν εἶχαν ἀκόμα κατέβη στὸ ἰδιαίτερο σπιτάκι) ἐπειδὴ τὰ παιδιά του ἤθελαν νὰ τοῦ μιλήσουν.

Ὁ ὑπηρέτης πῆγε καὶ βρῆκε τὸν κύριό του στὸ δωμάτιό του, τὸν πῆρε κατὰ μέρος καὶ τοῦ διεβίβασε τὴν ἐπιθυμία τῶν παιδιῶν του.

—Τί μὲ θέλετε; τοὺς ρώτησε ὁ μαρκήσιος μὲ ἀπότομο ὕφος, ὅταν βρέθηκαν μπροστά του.

Ὁ Ἔντ καὶ ἡ Γερτρούδη τὸν παρεκάλεσαν τότε μὲ δακρυσμένα μάτια νὰ διώξη τὸν ἐπισκέπτη ἀπὸ τὸν πύργο, γιατί θὰ τοὺς εὕρισκε ὅλους μιὰ συφορά.

—Γι' αὐτὸ μ' ἀνησυχήσατε; φώναξε ὁ μαρκήσιος. Γι' αὐτὸ μὲ κάνετε ν' ἀφήσω τὸν